

Samenvatting

Slechtzienden ín het museum

Hoe zij objecten zien en hoe een museum op hun zichtmogelijkheden in kan spelen

Door: Marjolein Kal – van der Laan marjolein.kal@hotmail.com

165.000 Nederlanders zijn slechtziend. Slechtziendheid wordt veroorzaakt door diverse oogaandoeningen. Maculadegeneratie, Glaucoom, Diabetische Retinopathie en Cataract zijn de meest voorkomende aandoeningen. Het zicht verschilt per oogaandoening en per persoon. Verwacht wordt dat 96.000 slechtzienden wel eens naar een museum (willen) gaan. Door de vergrijzing zal dit aantal toenemen.

Tijdens een museumbezoek komt een slechtziende in aanraking met de aspecten van het museumbezoek. Wijze van opstellen, objecten en de tijd die het museumbezoek kost zijn enkele van die aspecten.

Een slechtziende ervaart een museumbezoek niet heel anders dan een ziende.

Slechtzienden doen langer over de oriëntatiefase en ze hebben meer tijd nodig om een object goed te bekijken. Wat de slechtziende als storend ervaart, wordt veelal ook door zienden als irritant beoordeeld. Tegen het licht inkijken resulteert voor beide partijen in een minder goed zicht. Een ziende ziet de details minder goed, een slechtziende ziet het object als zwart en het licht verblindt de slechtziende. Als het object van voren in plaats van van achteren belicht is, kunnen beiden het beter zien.

Slechtzienden zien objecten het liefst in een open opstelling. Zo kan het object benaderd worden. De achtergrond moet contrasterend zijn met het object, hierdoor 'springt' het object uit de opstelling. Het is dan beter te zien.

Musea kunnen slechtzienden helpen door hun opstellingen van kleine aanpassingen te voorzien. De aanpassingen kunnen zo verwezenlijkt worden dat het behoud van de collectie gewaarborgd is. Zienden waarderen deze aanpassingen evenveel als slechtzienden. De volgende aanpassingen zijn nodig:

- Zorg dat de slechtziende in alle rust het museum kan bezoeken;
- Help hem of haar zich te oriënteren in het museum;
- Zorg ervoor dat de verwachtingen van de slechtziende corresponderen met wat er daadwerkelijk te zien is;
- Maak een ruimte zo dat de objecten op een logische plaats opgesteld staan en dat de routing duidelijk is;
- Probeer veel objecten open op te stellen;
- Indien objecten gesloten opgesteld dienen te worden, zorg er dan voor dat er een maquette of replica is van de belangrijkste objecten;
- Probeer spiegelend glas zoveel mogelijk te vermijden;
- Objecten moeten op ooghoogte of lager opgesteld worden;
- Met kleur kunt u sfeer creëren en tevens zorgen voor een contrastrijke opstelling;
- Zorg voor een zo homogeen mogelijke verlichting met zoveel mogelijk licht;
- Zorg ervoor dat de lichtbron altijd vanuit de kijker komt en vermijd hiermee tegenlicht;
- Maak reclame voor uw tentoonstelling, zodat slechtzienden geprikkeld worden om te komen én zich al in kunnen lezen in uw tentoonstelling;
- Zorg dat u een social-inclusionbeleid heeft waar slechtzienden onderdeel van zijn;
- Biedt speciale audiotours en verhalende rondleidingen aan.

Kortom, musea kunnen met eenvoudige aanpassingen hun objecten beter zichtbaar maken voor zowel zienden als slechtzienden. Ik hoop dat slechtzienden voortaan een doelgroep zijn van elk museum.